

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/141/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7521201558
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7521201558.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a členiek senátu JUDr. Frederiky Zozulákovej a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého S. T. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho u matky zastúpeného v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťaťa rodičov matky Q. T. nar. X.X.XXXX bývajúcej v V. XXX a otca T. T. nar. XX.X.XXXX trvale bytom V. XXX, toho času bytom S. C. č. X Maďarská republika v konaní o zníženie výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie č.k. 19P/46/2021-50 zo dňa 16.8.2021 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca doručený súdu prvej inštancie dňa 17.3.2021, ktorým sa domáhal zníženia jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému S. T. počnúc dňom 1.7.2021 zo sumy 170 eur mesačne na sumu 85 eur mesačne. Svoje rozhodnutie založil na zistení, že k poslednej úprave vyživovacej povinnosti došlo v konaní pred Okresným súdom Košice - okolie vedenom pod sp. zn. 19P/214/2017, v ktorom bolo manželstvo rodičov maloletého S. rozvedené a súčasne bola súdom schválená dohoda rodičov o úprave pomerov manželov k maloletému dieťaťu tak, že maloletý S. bol zverený na čas po rozvoде do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 170 eur mesačne. V ďalšom zistil, že otec pracuje ako kuchár v spoločnosti CONEX - TRADE s.r.o. s príjmom 550 eur mesačne netto, žije v maďarskej obci S. s novou manželkou a dňa 28.6.2021 mu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému synovi E. T.. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, manželka je na materskej dovolenke a v súvislosti s vyporiadaním BSM s matkou maloletého S. mu bolo vyplatené 35.000 eur, ktoré investoval do rodinného domu v obci S.. Uhrádza stavebné sporenie vo výške 50 eur mesačne, za elektrinu platí 70 eur mesačne, vodu 15 eur mesačne, sezónne náklady na drevo 500 eur ročne, na stravu prispieva 300 eur mesačne a do práce cestuje autom s mesačnými nákladmi 250 eur mesačne s tým, že ďalšie náklady vyčíslil na platby za mobilný telefón pre seba a manželku v úhrne 55 eur mesačne, pohonné hmoty 150 eur mesačne, pre manželku náklady na výživu maloletého E. 70 eur mesačne a ďalšie svoje osobné výdaje 40 eur mesačne. Podľa zistení súdu prvej inštancie mesačné náklady matky maloletého, ktorá sa o neho osobne stará, predstavujú 350 eur mesačne, úver za účelom vyporiadania BSM a vyplatenia podielu otca maloletého mesačné náklady na bývanie 165 eur, internet a TV 25 eur mesačne, strava 300 eur mesačne, náklady na PHM 100 eur mesačne a mobil 10 eur mesačne. Maloletý S. je od septembra 2021 žiakom 1. ročníka denného štúdia na Gymnázium na T. ulici, matka platí školné, obedy v školskej jedálni. Otec nad rámec vyživovacej povinnosti finančne neprispieva a sporadicky, keď sa stretne s maloletým mu dáva vreckové. Priemerný mesačný príjem otca ustálil na 519,20 eur mesačne, za obdobie od 5.11.2020 do 7.12.2020 poberal len nemocenské dávky v sume 328,30 eur. Následne po vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania uzavrel, že došlo od poslednej úpravy výživného od roku 2017 k

podstatnej zmene pomerov u maloletého dieťaťa, obaja rodičia pracujú u toho istého zamestnávateľa, u oboch je deklarovaný vyšší príjem, ako v čase poslednej úpravy s tým, že otcovi pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť, na druhej strane je v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu maloletého S. sumou 170 eur mesačne, a to s poukazom na odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ako aj príjmové a majetkové pomery oboch rodičov s tým, že nezohľadnil výpadok príjmov u otca v súvislosti s obdobím, kedy v čase pandémie nepracoval, keďže má príjem od zamestnávateľa pravidelne každý mesiac v rovnakej deklarovanej výške a poberal aj nemocenské dávky. Otec pritom vykonáva v predmetnej spoločnosti prácu kuchára dlhodobo s dlhodobo neprimerane nízkym deklarovaným príjmom, aj napriek výdajom, ktoré na pojednávaní uviedol, ktoré deklaruje jeho životnú úroveň, si finančne výhodnejšiu prácu nehľadal a neuviedol pritom žiadne zdravotné problémy, ktoré by mu znemožňovali hľadať si prácu vo vyučenom odbore. Finančné prostriedky z vyporiadania BSM investoval do nehnuteľnosti, ktorej nie je ani spoluvlastníkom, a naďalej túto nehnuteľnosť financuje tak, ako to uviedol v konaní a manželke uhrádza poistenie a servis motorového vozidla, ktoré výdaje nemajú prednosť pred výživným pre nezaopatrené nepĺnoleté dieťa a u otca prvorodené dieťa. Matka uhrádza všetky riadne a mimoriadne výdaje dieťaťa, denne zabezpečuje jeho výchovu a výživu, osobne sa o neho stará, čím je značne kompenzovaná aj jej vyživovacia povinnosť. Výživné je pritom prednostnou pohľadávkou a z uvedeného dôvodu až v prípade, keď sú uspokojené odôvodnené potreby maloletého dieťaťa môže otec uspokojovať aj svoje iné potreby, náklady, ktoré nemajú charakter nevyhnutných výdavkov ako je platba úveru, poisťiek, mobilného telefónu s tým, že otec si má svoje mesačné výdavky korigovať tak, aby nebola ohrozená vyživovacia povinnosť voči maloletému dieťaťu, preto vec právne posúdil podľa ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine so zdôraznením ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine a z neho vyplývajúceho princípu potenciality príjmu otca, ktorý má prednosť pred princípom fakticity, ako aj ustanoveniami §§ 78 ods. 1 a 78 ods. 3 Zákona o rodine.

2. Proti tomuto rozsudku včas v zákonnej lehote podal odvolanie otec s tým, že žiadal rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie z dôvodov podľa ustanovenia § 62 ods. 1 CMP a § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, keďže súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia. Vytýkal súdu prvej inštancie, že tento nezohľadnil jeho práceneschopnosť na jeseň 2020 a zníženie výživného žiadal od konkrétneho dátumu najmä preto, že mu pribudla vyživovacia povinnosť a z toho dôvodu mal mimoriadne zložitú ekonomickú situáciu, ktorá je umocnená objektívnymi príčinami, jeho zdravotným stavom, aktuálnou situáciou v gastrosektore. Súd nezohľadnil, že sa podstatne znížil príjem jeho druhej manželky v dôsledku nástupu na materskú dovolenku, ako aj to, že oprávnené potreby jeho druhorodeného syna nie sú vo výške 70 eur mesačne, ale sú podstatne vyššie a to aj v súvislosti s výbavou pre bábätko, zakúpením postieľky, kočiarika, neustáleho nakupovania nového ošatenia, hygienických potrieb a potrieb na pranie a čistenie domu, v ktorom sa maloleté dieťa nachádza, pritom len náklady na úvodnú výbavu predstavovali cez 2.000 eur mesačne. Taktiež súd prvej inštancie nevyvážene pristupoval pri hodnotení majetkových pomerov jednotlivých účastníkov konania aj v súvislosti s tým, ako použil sumu 35.000 eur ako výplaty jeho podielu z vyporiadaného BSM, pričom si nepovšimol hromadenie majetku zo strany matky maloletého dieťaťa. Súd nezohľadnil ani skutočnosť, že osobný majetok odporkyne je podstatne vyšší a na rozdiel od neho si zaobstarala aj motorové vozidlo. Poukázal na to, že v spoločnosti CONEX - TRADE s.r.o. už nepracuje, vzhľadom na okolnosti na pracovisku bol nútený bezodkladne nájsť si nové zamestnanie, od 1.9.2021 pracuje v novej spoločnosti, nateraz len na polovičný pracovný čas s hrubým príjmom vo výške 312 eur a čistý príjem ešte nemal. Nesprávny je aj záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého vyživovacia povinnosť matky by mala byť skonsumovaná už len tým, že sa osobne stará o maloleté dieťa a prenos vyššej ťarchy na ňu by bol podľa súdu nemorálny, hoci má podstatne zvýšený príjem. Maloletý syn je študentom strednej školy, čo by sa malo prejavovať na zvýšení finančnej účasti matky na úhrade jeho oprávnených potrieb. Poukázal na to, že napriek tomu, že nad rámec určeného výživného neprispieva žiadnou sumou, synovi dáva vreckové, uhrádza mu stravu, aj keď sa často nestretávajú, keďže je vzťah syna vo vzťahu k nemu zasiahnutý negatívnymi emóciami zo strany matky. Poukázal na to, že potreby jedného dieťaťa ale nie sú jediným kritériom rozhodujúcim pre určenie výšky vyživovacej povinnosti rodiča. Zreťel je potrebné brať aj na zmenené možnosti povinného, teda jeho ako otca po tom, ako mu pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Každé dieťa musí akceptovať, že jeho doterajšia pozícia nemôže byť po narodení nového súrodenca diktujúca, nemôže to byť jedno dieťa z viacerých, ktoré diktuje rodičom svoju životnú úroveň, keďže životná úroveň dieťaťa je závislá od životnej úrovne rodičov. Preto mal súd zohľadniť životnú úroveň matky, ktorá je s prihliadnutím na okolnosti vyššia a aj životná úroveň maloletého dieťaťa sa preto mala odvíjať od životnej úrovne matky.

Účelovo súd zaujal takú pozíciu, že na výške výživného sa v roku 2017 s matkou dohodli, pričom súd nemal právo do toho vstupovať a po vyhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania uzavrel, že nedošlo k zmene týchto pomerov. Poukázal na to, že zmena pomerov nie je len zmenou pomerov na strane oprávneného, ale ja zmenou pomerov na strane povinného, teda platiteľa výživného, čo on v konaní jednoznačne preukázal. Spochybnil aj objektívnosť záverov súdu pri aplikácii ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, keďže objektívne v gastrosektore, kde pracuje nie je možný vyšší zárobok. Poukázal na to, že jeho nová manželka a matka maloletého E. bude v krátkom čase poberať už len rodičovský príspevok v sume 370 eur mesačne.

3. K podanému odvolaniu sa vyjadrila matka, ktorá žiadala rozsudok ako vecne správny potvrdiť a zdôraznila, že situácia v gastrosektore sa nezmenila tak výrazne, aby musel otec pracovať na polovičný úväzok. Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

4. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa zákona č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP).

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak zákon neustanovuje inak.

6. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia aj ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu prechádzalo, podľa ustanovenia § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 219 ods. 3 citovanej normy a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a v súlade s ustanovením § 191 CSP vyhodnotil všetky dôkazy, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

9. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd dospel k záveru, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o návrhu na zníženie výživného, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemal pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. V ďalšom odvolací súd dáva do pozornosti otca, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nezohľadnenie dôkazných tvrdení otca v konaní vo vzťahu k jeho príjmovým, majetkovým a výdavkovým pomerom. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že pribudnutie novej vyživovacej povinnosti otca voči maloletému E. nar. XX.X.XXXX nie je takou kvalifikovanou zmenou pomerov otca, ktorá by opodstatňovala zníženie jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému S.. Odvolací súd nesúhlasí s názorom otca, že to nemôže byť maloletý S., ktorý diktuje rodičom svoju životnú úroveň, ale že je tomu naopak, ani s úvahou, že každé dieťa musí akceptovať, že jeho doterajšia pozícia nemôže byť po narodení nového súrodenca diktujúca. Otec si musí uvedomiť, že životná úroveň maloletého S. a rozsah jeho odôvodnených potrieb bol dopredu daný a otcovi známy z predchádzajúceho rozhodnutia po určení rozsahu jeho vyživovacej povinnosti, a preto nemôže byť znížovaný v neprospech maloletého S. len v dôsledku slobodného rozhodnutia otca mať ďalšie dieťa. Tento záver jednoznačne vyplýva z toho, že pokiaľ rodič plánuje zmenu zamestnania, zmenu bydliska alebo počtu vyživovacích povinností, musí mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil, aby takáto zmena pomerov na strane povinného nešla na úkor skôr narodeného dieťaťa, o ktoré sa osobne nestará, ale len na úkor samotného povinného, ktorý takéto zaväzujúce rozhodnutie prijal. Pribudnutie vyživovacej povinnosti k maloletému E. a ku manželke od času, keď poberá rodičovský príspevok je takou zmenou pomerov, ktorou otec mohol objektívne ovplyvniť na rozdiel od maloletého S., preto je táto odvolacia argumentácia otca skutkovo aj právne irelevantná.

10. K ďalším odvolacím námietkam otca odvolací súd uvádza, že pri rozhodovaní o zmene (znížení, zvýšení výživného) je potrebné porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom, s pomermi existujúcimi v čase podania návrhu, pričom nie každá zmena pomerov povinného opodstatňuje zásah do právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu, keďže musí ísť o zmenu trvalú a nielen prechodnú a musí sa jednať o zmenu zásadnú v tých skutočnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V danej veci správne uzavrel súd prvej inštancie, že nedošlo k takej zákonom predpokladanej zmene pomerov, ktorá by opodstatňovala zníženie výživného. Keďže z vykonaného dokazovania vyplýva, že otec v čase podania návrhu na zníženie výživného pracoval v rovnakej pracovnej pozícii, ako v čase predchádzajúcej úpravy výživného, príjem sa mu zvýšil z predchádzajúcich 390 eur mesačne na 519,20 eur, teda u neho nedošlo k zníženiu príjmu, ale naopak. Na tomto závere nič nemení ani zistenie, že bol krátkodobo práceneschopný a jeho tvrdenie, že si bol nútený nájsť krátko po vyhlásení napadnutého rozsudku nové zamestnanie a od 1.9.2021 pracuje len na polovičný pracovný úväzok s hrubým príjmom 312 eur mesačne tiež nie je dôvodom na zníženie jeho vyživovacej povinnosti. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že jednak otec túto zmenu zamestnávateľa nijako nepreukázal a nepreukázal ani žiadny objektívny dôvod, pre ktorý svoj pracovný pomer u predchádzajúceho zamestnávateľa musel zmeniť. Napriek všeobecne známej skutočnosti, že pandemická situácia mala za posledné dva roky vplývať na gastrosektor odvolací súd je toho presvedčenia, že zamestnanie, v ktorom otec pôsobí, mu stále umožňuje fakticky dosahovať minimálne deklarovaný príjem 519,20 eur mesačne, pretože tento príjem je na pomery druhého najväčšieho slovenského mesta a jeho okolia v porovnaní s platmi na rovnakej pracovnej pozícii už aj tak značne podhodnotený, preto správe aplikoval súd ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine. S poukazom na to, že otec nepreukázal, že by mu bránili vo využití jeho schopností objektívne prekážky a za riadneho využívania jeho schopností rozhodne nemožno akceptovať prácu len na čiastočný pracovný úväzok, resp. prácu s mesačnou mzdou 519,20 eur v druhom najväčšom slovenskom meste a v jeho okolí v produktívnom veku bez zdravotných ťažkostí a s niekoľkoročnými skúsenosťami v odbore. Súd prvej inštancie nepochybil ani vtedy, keď presne nešpecifikoval, ktoré konkrétne výdavky otca pri rozhodovaní nezohľadnil, pretože každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa, až následne má právo využívať zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb.

11. Na závere o správnosti napadnutého rozsudku nič nemení ani zistenie, že matka maloletého nadobudla po vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva majetkové práva k spoločným nehnuteľnostiam, keďže pozitívna zmena majetkových pomerov matky, ani zvýšenie jej príjmov automaticky neznamená dôvodnosť zníženia vyživovacej povinnosti otca. Z vykonaného dokazovania nie je zrejmé ani, že by sa otcovi po vyporiadaní BSM výrazne zvýšili oprávnené výdavky na samostatné bývanie oproti stavu, keď ešte býval s matkou maloletého, keďže išiel bývať do domu vo vlastníctve svojej druhej manželky, pričom titulom vyporiadania a výplaty podielu z BSM dostal 35.000 eur. Od predchádzajúcej úpravy vyživovacej povinnosti u neho v tomto smere fakticky nedošlo k zhoršeniu jeho pomerov. K ďalším odvolacím námietkam otca odvolací súd uvádza, že aj keď má S. už 16 rokov, stále potrebuje osobnú starostlivosť, aj keď nie v takom rozsahu, ako keď bol menší a tiež aj starostlivosť o domácnosť, v ktorej žije a pripravuje sa na svoje budúce povolanie. Navyiac matka si napriek uplynutiu 3 rokov od predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, ktoré súdna prax považuje za dobu, kedy objektívne dochádza k podstatnej zmene pomerov oprávneného, nežiadala o zvýšenie výživného, ale sama dobrovoľne kompenzuje jeho zvýšené potreby, aj keď výživné 170 eur vzhľadom k veku a príprave na budúce povolanie u maloletého už zjavne nepostačuje na ich uspokojovanie v takom rozsahu, ako v čase predchádzajúcej úpravy výživného. Ani úverové zaťaženie matky nešlo na úkor maloletého dieťaťa ani otca, pretože predmetom konania nie je zvýšenie výživného na základe návrhu matky.

12. Vzhľadom k vyššie uvedenému preto odvolací súd rozsudok s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil a stotožnil sa s jeho odôvodnením.

13. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nieje prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).